

Zákon radioaktivní přeměny příklady:

- 1) Určete poločas rozpadu (poločas přeměny) radionuklidu, jestliže se 75 % ($\frac{3}{4}$) původního množství rozpadne za 28 dní. (Řešení úsudkem: Jedná se o jednoduché zadání. Z původního množství zůstala $\frac{1}{4}$, to je $\frac{1}{2}$ z $\frac{1}{2}$, tedy doba poločasu rozpadu proběhla dvakrát.
 $28 = 2 \cdot T \Rightarrow T = 14$ dnů.)

Poločas rozpadu je 14 dnů.

- 2) Určete poločas rozpadu $^{32}_{15}\text{P}$ u kterého se za jeden den snížilo původní množství o 2,445 %. (nebo jiné zadání pro totéž řešení:

Určete poločas rozpadu $^{32}_{15}\text{P}$ u kterého za jeden den klesla aktivita o 2,445 %.

nebo:

Množství 10 gramů $^{32}_{15}\text{P}$ kleslo v důsledku radioaktivní přeměny o 244,5 mg za den. Určete poločas rozpadu.)

$T = ?$

snížení počtu jader o 2,445 % $\Rightarrow N = N_0 \cdot 97,555 \% = N_0 \cdot 0,97555$

$t = 1$ den (jednotku nemusíme převádět $\Rightarrow$ vyjde ve dnech)

$$N = N_0 \cdot e^{-\frac{\ln 2}{T} \cdot t}$$

$$N_0 \cdot 0,97555 = N_0 \cdot e^{-\frac{\ln 2}{T} \cdot 1}$$

$$0,97555 = e^{-\frac{\ln 2}{T}}$$

$$\ln 0,97555 = -\frac{\ln 2}{T}$$

$$T = -\frac{\ln 2}{\ln 0,97555} \doteq 28 \text{ dnů}$$

Poločas rozpadu fosforu $^{32}_{15}\text{P}$ je přibližně 28 dnů.

- 3) Uhlík $^{14}_6\text{C}$ má poločas rozpadu 5730 roků. Jaké je stáří vzorku, jestliže jeho aktivita (od doby vzniku) klesla o 1 %?

$T = 5730$ roků

$t = ?$

$A = 99 \% A_0 = 0,99 A_0$

$$A = A_0 \cdot e^{-\frac{\ln 2}{T} \cdot t}$$

$$0,99 = e^{-\frac{\ln 2}{5730} \cdot t}$$

$$\ln 0,99 = -\frac{\ln 2}{5730} \cdot t$$

$$t = -\frac{\ln 0,99}{\ln 2} \cdot 5730 \doteq 83 \text{ let}$$

Stáří vzorku je přibližně 83 let.

Poznámka k příkladům:

Všechny tři příklady jsou na časový průběh radioaktivní přeměny. Nejedná se o chemický problém, ale o jadernou reakci – přeměnu původního prvku na jiný prvek – v příkladu 2 to je přeměna fosforu $^{32}_{15}\text{P}$ na síru $^{32}_{16}\text{S}$, v příkladu 3 to je přeměna radioaktivního uhlíku $^{14}_6\text{C}$ na dusík $^{14}_7\text{N}$. Počet původních částic (atomů fosforu|uhlíku) s časem klesá a je dán rovnicí

$N = N_0 \cdot e^{-\frac{\ln 2}{T} \cdot t}$. Jen se mění neznámá. (1. a 2.

příklad má neznámou poločas rozpadu T , ve 3.

příkladu je neznámou doba (čas) t). Dále se již jedná o dosazení do vzorce a řešení matematické rovnice.